

LA CAMPAÑA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

LO SERVEY MILITAR OBLIGATORI

¡Fora redencions!... ¡Cumpleixis la Lley!... Tant espanyols son els pobres com els richs, y tots venen personalment obligats á la defensa de la Patria!

DOS QÜESTIÓNS CANDENTS

EPRESENTACIÓNS de les diverses entitats republicanes s' han reunit al objecte de acordar lo que procedeix ab motiu de la prolongació inaudita de la suspensió de las garantías constitucionals en la província de Barcelona. Los acorts presos pera conseguir que cessi ja un estat de cosas que te tant de botxornós com de perjudicial per la primera província d'Espanya, se farán efectius ab rapides y ab energia, contant ab que mereixerán l' apoyo decidit de tots los ciutadans sense distinció de partits. Si no sigués així Barcelona, y la seva província donarián una trista prova del estat de postració que las te abatudas. Poble que no sab sortir á la defensa de sos drets mes primordials, no mereix possehirlos. Y de la suspensió indefinida de las garantías constitucionals á la pèrdua definitiva de las mateixas, la distancia es curta. L' arbitriariat reaccionaria la pot recórrer en un tancar y obrir d' ulls.

Y no es cosa que no valgui res la conservació de la seguretat individual, de la inviolabilitat del domicili, de la facultat de manifestar ideas y opinions de paraua y per escrit, y de oposarse per medis licits á tots los abusos autoritaris. Vaya si val! Val tant ó mes que la vida. Per conquerir aquestas garantías y ferlas efectivas, generacions enteras han derramat la seva sanch en lluita brava contra l' absolutisme, y ls successors de aquells liberals plens de abnegació, no poden renegar, ab cu'pables descuyts, dels immensos sacrificis que s'imposaren.

Las conquistas del dret, encarnadas en las lleys, constitueixen lo patrimoni mes preciat de un poble que s'estimi.

* * *

Tothom sab quins foren los motius que mogueren al gober conservador á decretar la suspensió de las garantías constitucionals. Baix l' impresió dolorosa del últim atentat anarquista, se pogué pendre una mida tan grave, sense que ningú n protestés. Tan general era l' desitj de que s'descubrisseren los autors de aquell crimen abominable....

Pero prompte s' veié que, com de costum sempre que ls poders se troben lliures de las trabas que las lleys imposan, la famosa suspensió s' aplicava á fins que res tenian que veure ab l' anarquisme. No hi ha res en veritat, tan desmoralizador, com la propensió de certas autoritats á emplear á tot estrop, y vinga ó no vinga á tom, las facultats extraordinarias de que han sigut investidas per un object eprecis y concret.

Així, presenciarem la presó arbitria de coneiguts republicans que res tenian de anarquistas. Un antoig autoritari ls posá presos y un altre antoig els deixá en llibertat, sense haverse's format procés, ni haverse's manifestat la causa del atropello de que se ls feu víctimas.

Així hem vist la suspensió caprichosa de un periódich que com La Renaixença, no s' pot confondre de cap manera ab l' anarquisme.

Així també, s' han multiplicat las detencions de ciutadans innocents, ó á lo menos declarats tals pels Tribunals de Justicia, sent en gran número aquells als quals, després de molts mesos de presó, aquesta es l' hora que no se ls ha interrogat encare, á pesar de lo qual continúan detinguts, sufrint sas desoladas famílias, la desesperació y la miseria.

Já no parlém del partit que ha procurat treure del estat excepcional en que vivim certa associació que blasona de moraladora, eficacment protegida per las autoritats del partit conservador. Quan contém lo cas de un ciutadà lliure-pensador que s' veié pres com anarquista, y al qual se li concedí la llibertat, tant bon punt s' avingué á contraure matrimoni canònic, no sabrem si riure ó plorar davant de tal escàndol.

Que dirán las nacions d'Espanya que ja comensan á temirlo: lo dit al ull?

Baix la presió del efecte desastrós que en ellas ha produït la revelació dels torments y martiris imposats á algúns presos de Monjuich, s' ha dit que ls mes als pòders del Estat protestaren contra semblants iniquitats, no logrant que ls ministres responsables en son dia s' avinguesssen á depurar aquella fets, obrint una rigurosa informació. Així s' ha dit públicament en los periódichs, y fins fá pochs días se anunció la presencia al Castell de Montjuich de un conegut jesuïta, que per encàrrec de una elevada dama, havia anat á prodigar consols y ausilis á algunas de las famílies perjudicades per la prolongació del present estat de cosas.

De manera que no s' comprén, ni s' explica la continuació per mes temps de una situació anormal y vergonyosa, que tals desditzas ha produït, y qu' en tan mal lloch han collocat á la nació espanyola als ulls del mon civilisat.

Un gobern que de liberal blasona com el que presideix en Sagasta, no s' pot fer ni un dia mes continuador dels calculats rezels, ni de las odiosas extrali-

mitacions de la situació conservadora. Si ho arribés á fer, se suicidaria, y als suicidas, no hi ha mes remey qu' enterrallos.

La qüestió sobre l' servei militar obligatori suscita ab gran calor pels socialistas, ja feya temps que ls republicans l' havíam plantejada. Es mes, durant la República del 73, quan la patria combatuda per tres guerres civils, necessitá acudir á la seva defensa, s' obligá á tots los minyons del contingent á servir-la ab las armas á la mà, sense admeters redencions, ni sustitucions, ni escapatorias de cap mena. De manera que ab un fet, y no ab paraulas, demostrará la República espanyola lo seu respecte al precepte constitucional, interpretat ab rigor igualitarí.

Ni ara, ni mai tenim per que rectificar la nostra opinió, tant mes quan las primeras nacions europeas, y principalment la republicana França, ns donan l' exemple del servei militar obligatori, sense distinció de richs ni de pobres.

Enhorabona, en temps de pau, existeixi sols un exèrcit actiu format per voluntaris; enhorabona que s' formi també de voluntaris l' exèrcit destinat á las colonias; pero quan siga precis atendre á la defensa de la patria amenassada, exigeixis ab tot rigor lo cumpliment del article que imposa la seva defensa á tots los espanyols. Es aquesta una obligació personal de carácter ineludible.

Sols los governs monárquics que comensan per tenir per base la divisió de castas, poden haverse atrevit á pervertir lo cumpliment de un deber tan sagrat, proporcionant als richs los medios d' eludirlo, mediante la entrega de un grapat d' or é impostos als pobres la càrrega doble de servir per ells y de servir també pels que s' redimeixen, ja que al demanar un contingent de reclutas se té sempre en compte als que s' han redimit, per cridar mes homes dels que s' cridarian, cas de que no hi hagués redencions, y per consegüent tots los minyons sens excepció siguessin disponibles. En cada quinta, de vint á trenta mil proletaris que avuy van á las filas, deixarian de anarhi, si de vint á trenta mil richs que s' redimeixen no tinguessen possibilitat de redimirse.

L' aspecte social de la qüestió no pot ser mes lleig. ¿Cóm es possible l' harmonia entre las diversas classes de la societat, si una cosa que no té preu com es la vida humana, se fa objecte de tassació, fins quan se tracta de consagraria á la defensa de la patria? Y ab quin esperit els que no tenen res per perdre han de afrontar la mort pels que han tingut tresscents miserables duros per eximirse de semblants perills? Aixó ja no es sols injust; es altament repugnant; es ademés de repugnant, pernicios, porque entre las diversas classes socials que deurían viure agermanadas, los governs monárquics imprevisors y codiciosos, hi obran una fossa, plena á curull de cadávers de proletariat.

Si s' té en compte ademés que l' servei militar obligatori es lo únic que vé contenint ja fa 27 anys l' escat de la temuda conflagració europea, que ab exèrcits compostos sols de gent pobre hauria estallat moltes vegades, es mes que probable, segur, que á Espanya se contindran també aquestas confínias guerras civils que ns desangran y ens empobreixen. Tots los pares estiman la vida dels seus fills; pero així com als pobres ningú se li escolta, dels richs se li fa mes cas, y ls richs y ab ells la nació en massa posarán coto á las horrenses llegeres dels governs que ab tanta freqüència ens empenyen per la pendent del precipici.

P. K.

energia de n Sagasta!!!! Prompte l' hem vista, l' energia del home del tupé!

L' hem vista en la provisió dels alts empleos. Ha passat días y mes días fent combinacions y desfentlas, cuidant sols de tenir contents als uns, de no agraviar als altres.

Perque en aquest periodo de crisi aguda pel país, en que tot està compromés, los homes mes conspícuos de la fusió sagastina de lo únic que s' preocupan es de veure qui s' menjará las pomes mes ricas y sabrosas y qui s' fumará las millors brevas.

Lo partit gobernant, apesar de que s' necessita molt cap y molt cor, molta abnegació y molt desinterés, no posa en exercici mes que lo que té: molt estómach y molta gana.

Lo general Weyler, á son retorn de Cuba pot desembarcar allá ahont vulgui: á tot arreu, menos á Barcelona.

Alegremos de aquest rezel y de lo que significa. Molt deu valer lo poble barceloní, quan tant se'l tem. Y ditxos serà l' dia que tot lo que val s'apaga demostre.

Ara tenim que per plantear l' autonomia á Cuba no hi ha mes inconvenient que las grans divisions que imperen dintre del partit autonomista de aquella isla. Lo govern no sab ab qui entendres per tirar endavant los seus propòsits.

Y fins se m figura que comensa per no entendres á si mateix.

Conseqüència funesta de viure com vivim fá ja molt temps dintre de un régimen de pura ficció.....

**

Hi ha que desenganyar-se: l' autonomia es una solució essencialment republicana.

Proclamí's á Espanya la República y l' autonomia de Cuba s' estableix sense dificultats com una conseqüència natural del nou estat de cosas.

La República, basada en la voluntat nacional, allunya tot motiu de desconfiança. La República es la Pau.

L' Aguinaldo, jefe dels tágilos, demana, per desistir de la insurrecció, una forta cantitat de diners. Sab que ls del Zanjón van llepar carmetlos saguntins y no vol ser menos qu' ells: la boca se li fá ayga, y també 'n vol.

Pero jo no n' hi daría.

Demana ademés la supressió de las ordres religiosas que tenen acaparadas las principals riquesas de Filipinas.

Si no demanés altra cosa que aixó se'l podrà complaire. Y fins crech que sense necessitat de demanarlo l' govern espanyol farà un acte de bona política, suprimint als frares que na en va vestir els hábits de color d' esca.

De color d' esca de pecat.

Los conservadors barcelonins varen reunir-se l' altre dia baix la presidència de D. Joán Mañé, per determinar á qui elegirian quefa.

Tothom esperava que de aquella reunió n' sortiria ungit lo Sr. Durán y Bas, tingut com á conservador serio y de respecte. Pero tothom s' enganyava. Lo consell del director del Diari, inclinà als concurrents á no moures de las ordres del Hereu Pantorillas.

A lo menos aquest sab tirar al drat y repartir actas, netas ó brutas, que aixó tant se val; pero actas al fi que serveixen per remanar las cireras.... per mes que las tals cireras s'igan totas corcadas.

**

D. Joán s' ha lluhit.

Ell tant independent, ell tant purificat, ell tant aferrat al Catolicisme y convertir-se en agent de un cacich que ha vingut sembrant la desmoralisació, lo despregting i la barra en tota la província de Barcelona!

A qualsevol li semblarà mentida; pero á nosaltres no. Perque nosaltres sabém que una cosa es predicar y un' altra molt distinta donar blat.

Y al Sr. Mañé, antich demagog, mes tart unionista liberal y cap á la fi de sos días ultramontà recalcent se li poden aplicar los versos dedicats á un sant de fusta:

«Santo que fuistes higuera
de cuyos higos comí;
los milagros que tu hasgas
que me los claven aquí.»

¿Volent conéixer l' assumptu de un poema de dolor exposat en breus paraules? Vagin llegint.

Arriba á Grañén (Aragó) un tren de ferro-carril. De un dels wagons descondeix un soldat de Cuba, donat de baixa per malalt. Vá desembarcar á Santander, y s' posa en camí immediatament anhelós de reunir-se ab la seva familia. La seva mare l' espera al andén de l' estació: encare no l' veu, dona un crit de «¡Fill meu!» obrint-li los brassos. Lo soldat s' hi precipita.... tors lo coll... queda inmóvil. Desfá la seva mare l' estret abraçant que li donava, y l' soldat cau á terra desplomat com una massa inerta. Havia mort repentinament. L' emoció havia acabat l' obra de la terrible malaltia contra la manigua.

Tot això vá passar en un instant. Soná la campana de l' estació, xiulá la locomotora, y ls passatgers, al allunyarse, veieren lo cos del soldat extés á terra, y la pobra mare desesperada alsant los brassos al cel.

**

Y ara un contrast.

Mentrels tals escenes passan entre ls infelisos que donan á la seva patria la sanch y la vida, en Sagasta procura la felicitat dels espanyols, rumiant quin cuinyat, quin cusí ó quin gendre de tal ó qual home de la situació ha de disfrutar tal ó qual prebenda.

A Oviedo tenen un arcalde de R. O. carlí reconegut.

Tant carlí deu ser, que al tractar l' ajuntament de celebrar l' acostumada festa en honor dels liberals que moriren defendant aquella ciutat del atac dels carlins.

das, l' arcalde vā girar la truya disposant que las honorables fúnebres preparadas se dediquessent als carlins que moriren atacantla.

La població vā protestar indignada contra aquest rasgo de cinisme.

Y en l' iglesia hont se celebrava l' acte va armarse tal serracina, que ab una mica mes l' ofici de difunts se transforma en una nova edició del rosari de l' aurora.

En vista de aquests escàndols, vaja veient lo govern fins á quin punt li convé entregar varas d' arcalde á carlistas públicament reconeguts.

S' invita á nostres estimats colloboradors á pendre part en l' *Almanach de LA CAMPANA DE GRACIA pera 1898*. Coneixent com coneixen tots l' indole del mateix, els estimarém que á ella s' acomodin tots los originals en prosa ó en vers que tingan á bé remetre'ns. Com teism necessitat de adelantar l' impressió, lo plasso per enviarlos finirà l' dia 5 de novembre. Y gracias anticipadas.

Lo pròxim d'ssapte publicarérem lo número extra ordinari correspondent al mes de Octubre, dedicat principalment á la conmemoració dels difunts. Corrent tants y tants morts per aquests mous de la política espanyola, es útil dir que procurarem tréurels-hi las mortallas al sol, valentnos de la ploma y del llapis, fins á no deixarlos bons ni pels sepulturers.

Fins els venedors de periódichs se recordan dels ferits y malts de la guerra. A tal efecte han organiat pel dijous 28 del present una funció dramática en lo Teatro del Circo, á benefici del sanatori de la Creu Roja. Componen lo programa las obras *D. Juan Tenorio y D. Joanicó*. La primera serà desempenyada pels matxos venedors y la segona pel quadro còmic dramàtic de la societat *La Dalia*, dirigit pel jove Don Joseph O. Lecuona. —Un aplauso anticipat als compassius venedors que no olvidan á las víctimas de la guerra.

CARTAS DE FORA. —*Benifallet.* —Per fi 'ls republicans de aquesta vila han sortit de la indiferència ó espectació en que's trobaven, y en reunió celebrada l' tres del actual, acordaren adhèrirse á la Fusió republicana, constituint una Junta municipal composta de antichs y probats correligionaris, qual nom no consigno, puig poden veure's en lo número 863 de *La Autonomia de Reus* y en l' últim número de *El Republicano de Madrid*. Aquesta organiació es de creure que's veurá secundada per tota la comarca, y qu' en breu donarà 'ls fruys que se'n esperan.

Amposta. —Lo dijous 14 sigué enterrada civilment, en lo corrallet del cementiri, comdiuen los ensotanats, la méva tia Josepa Morales Lafont, que no professava la religió católica. Mossén Quico (a) El Roig, manà que's tragüé la creu y 'ls cortinatges del cotxe fúnebre, y que "cadáver no passés ni pel davant de la iglesia, com si l' carrer no fos de tothom, catòlichs y no catòlichs. Confirmà aquesta disposició del home negre, l' arcalde á qui vaig acudir, convenciente una vegada més de qu' ells dos s' entenen y ballan sols. Després vaig acudir á inscriure la defunció, manifestantme Mossén Quico que no podia ser; però que si ell volia l' inscriuria. Per fi sembla que vā volgut y la vā inscriuria. Ara estich esperant que 'm passin 'l compte del cotxe, á venire quant me'n farán pagar, tota vegada que 'ls cotxes sense creu ni cortinatges no figuraran á la tarifa. —E. Morales.

Manresa. —Lo disset comparegué á la nostra ciutat una illoida cercunda en forma de pelegrinació. Després de visitar la cova de Sant Ignasi y la basílica, com ellis ne diuban, un ensotanat pujá al cubell, y á grans cruts digué que havian de sacrificar los interessos y fins la vida l' dia que signesssen cridats á defensar la religió: «Estéu disposats á defensar la Fé fins ab les armas á la mà?» Los cercundas cridaren: «Sí.... Síii!... » D'onch cridéu ab mi: «Visca la Religió! Visca la Santa Fé! Visca l' Papa-Rey!». Ab talas excitacions vā armass'un xarriar de brams que la basílica semblava un club tabernari. Bó serà que las autoritats viçan previngudas: deixant sembrar aquestes llevors humides de la baba ultramontana, es com se recolecten las guerres civils.

Cadaqués. —Ni que bagüés vingut lo mateix Sant Pare s' haurian fet en aquesta vila las festas que s' han celebrat ab motiu de la visita pastoral del bisbe de Girona. De tot hi ha hagut: serenatas, pissa-calles, castells de foc y fins... junçons de triomf á la riera. Pero lo que mes ha sobresortit ha estat la confirmació que per part del dit pastor de ovelles místicas rebren varias donas d' edat ja avansada, entre elles algunes casadas, de les quals falta saber si es ó no la primera volta que's venhen confirmadas, sino pel bisbe per sos respectius marits. En quant á las que per sa joveunesa no han crragat encaré ab la creu del matrimoni, estavan molt sofocades, que no es lo mateix rebre un petonet á las galtas que una caxeta de la grave y pesanta mà del Sr. Bisbe.... Sembla mentida que això pasi en una vila ahont hi abunda tant l' element liberal. Bona falta fan unas estissoras per esquilar la llana que desgraciadament encara abunda en alguns clatells.

Esplugues. —L' ensotanat al portar un combregar passà per davant de la Cooperativa composta de honratis traballadors y notant que aquests ab tot y treure's la gorra ne s' ajeollaven per no embrutarre 'ls pantalons, els va armar un escàndol que n' hi havia per llogarhi... xiulets, tractantlos de pocas vergonyas, mal educats y tot quan li va venir á l' obertura de les sopis. M's avall va trobar ab un home y una dona: aquesta s' ajanollà y ell vā descobrirse y aixís y tot l' ensotanat va embestirlo ab los insults de costüm. Y fins al dumenje següent s' esbravava encare desde la trona contra aquells traballadors qu' en materia de cumplir l' obligació, n' hi poden donar vintino á acabá á trenta.

Vilafanca del Panadés. —Ja la tenim armada.... ¿Saben què? Nada menos que una huelga de capellans. Al frente de la parroquia de la Trinitat qu' en poch temps ha cambiat

alguns pastors s' hi troba avuy Mossén Magí Barrera, l' qual s' ha proposat que tots els de caldereta fossen iguals en percibir un mateix jornal sempre que l' afenyessin. S' ha de saber que en qüestió d' enterros y funerals n' hi havia dos ó tres qu' entre porras y capas p' recibir de las familias interessadas jornal doble. Igual succechia en los combregars ab el que portava 'l paraguai. Pero Mossén Barrera veient que això era un abús, digué: —S' ha acabat. En lo successiu tant cobrarà 'l de la porra y 'l de la capa com el mes ruch y sabata; y vels'hi aquí que s' ha armat una conjura per fer caure la barrera, ó siga per destituir al rector. Y no podentlo conseguir s' han declarat en huelga. Pero en Maginet, no s' apura per això. Veient que 'ls huelguistas no volian traballar á preu d' estadística, cada vegada que necessita que l' accompanyen en lo traball de cantar lo gori gori, envia á buscar esquirols en las rectorías dels pobles veïns y abells se surt del compromís. Aquí tenen una huelga de nou gènero, que ningú se la imagina.

BANDERILLAS

Volian donarli 'l mando de Manila, y ell ha dit:
—Mil gracias, pero per ara me convé estarme á Madrid.—
¡Mirin, mirin don Arseni si se 'ns torna espavilat!
Això es com dí á n' en Sagasta:
—Xato, aquest cop t' hi filat.

Din que 'ls Pares de familia van per qui ab ayre intranquil, á conseqüencia del canvi de gobernador civil.
¡Tenia rahó 'l poeta quan va dirhó, no sé ahónt,
—«Fullas... del arbre Hinojosa, juguete del viento son!»

Tots els parents de 'n Sagasta de l' una y de l' altra part han pescat, segons notícias, un empleo regular.
Es lo que 'l refran declara ab son llenguatge eloquent:
—De llevant... ó del dimoni del tupé sigas parent.

Apenas fa quatre días que 'ls liberals han pojat y ja's fa corre que tenen un empréstit preparat.
Era lo que 'ns esperavam: goberni aquells ó aquets, manin blanxs ó manin negres, lo primé es buscar quartets.

En Romero: —Ets un tarumba.
En Silvela: —Més ho ets tú.
—A tú no hi ha qui t' escolti.
—A tú no 's segueix ningú.
—Tú no ets més que un trapissona.
—Y tú un embolicado...
El pais: —Estich per creure que tots dos tenen rahó.

S' assegura que la nota qu' envié al Estats Units serà una nota tremenda que aixecarà 'ls esperits. ¿Els fusionistas energíchs?
Dis' ensin, mes no hi tinch fé:
Veurán com al fil a nota acabará per sé... un ré.

Si en Montero apoya á en Práxedes, ha de sé á cambi d' això:
si en Gamazo l' apuntala, en pago demana allò.
De maneras qu' en Sagasta deu fer com qui va al final:
—Dono tant d' aquesta viga, dono tant de aquest puntal.

Des le que va mori en Cánovas la trena del seu partit no fa més que barallarse, barallarse dia y nit.
En familias mal criadas sempre va aixís, ja se sub: mort el pare, tot ho arreglan tirantse 'ls trastos pel cap.

Don Carlos, el de las húrgaras aburrit de no fer ré, s' ha dignat desplegar 'ls llabis y ha declarat... no sé qué.
Pero... no hi hauria medi, per suscripció nacional, de fer callá á aquesta tanoca, regalantli un bon bossal?

C. GUMÀ.

UN PAQUET DE PUROS

UANT menys ningú ho pensava, va esbombarse la noticia.

—¿Que no ho sabéu? Espanya fuma.

—¡Hola! ¿Y quién tabaco gasta?

Las crónicas no mentian. Espanya, de grat ó per forsa, s' havia posat á fumar, y fumava á tot estrop, á pesar de la seva debilitat de pit y de lo magre de butxaca que anava.

Lo primer tabaco que s' va plantar als llabis era un puro Calleja.

Espanya va escapsarlo de la punta, l' encengué ab tota la perfecció imaginable... y ala, xucla que xucla, com si no tingüés res més que fer.

Pero 'l puro no volia cremar. Fós que tingüés tronchs, fós que en la capa hi hagués forats, Espanya s' cansava d' encendre mistos y de xuclar inútilment.

—¿Qué 'n faré d' aquest cigarro?... Lo més breu serà tirar-lo en layre y encendré un de nou.

Espanya agafà 'l paquet, escullí 'l puro Sabas Marín... y á fumar altra vegada.

—¡Psé!... No es del tot dolent... Com á gust, Déu n' hi dóna deya la fumadora —pero té un defecte gravissim; no crema.

En tres ó quatre pipads va véure's el desengany. El puro Marín era de la mateixa classe que 'l puro Calleja. Molt bonich de per fora, una vitola irreprovable, ben capsat, la capa llisa com si fos fregada ab paper de vidre; pero ¿qué n' havia de fer ella de tot allò si no volia tirar?

—Nada, á llenarli s' ha dit, y aném apurant el paquet.

—¡Fuma aquest tan rodó! —li deya tothom:—es un cigarro de primera.

—¿Voléu dir?

—¡Superior! Mirat que ben lligat; observa quina tripz més compacta. Fúmate'l, y sabràs lo qu' es bo.

Seguint aquests consells, Espanya agafà 'l puro que 'ls coneixen li indicava. Era 'l puro Martinez Campos, un cigarro aromàtic, sech, recte: un tabaco que semblava traballat al torn.

—¡Ara, vas á fumar com una persona!

Perque si després venia un fracas no pogués ningú donar las culpas á la seva torpesa al encendrel, Espanya hi aplicà 'l misto ab totas las reglas del art, fent rodá 'l puro, clavantli foix per sobre y per sota y convertintli la punta en una verdadera brasa.

La primera pipada fou magnifica.

—¿Qué tel? —¿Va bé?

—Això no es tabaco: es confitura.

A la segona, Espanya va ja sentir una impresió desagradable.

—¿Cóm va?

—No ho acabo d' entendre. Me sembla que....

Pero continuó xuclant.

A la tercera pipada ja l' hauria llenat.

—Aquest puro no tira... deya la pobra fumadora trayent foix de flaquesa y procurant avivar aquell foix que anava extingintse: —no tira... se m' ha encallat en sech!

—¡Xucla fort!... Mira que aquest cigarro es reputat com lo millor que's coneix ayut dia!

—Pues no vol tirar!... ¡Vején!

Y al dir això, Espanya xuclava ab tanta forsa que las galtes se li enfonzaven fins arribar á juntarseli per dintre.

Tot va ser inútil. Quan un paro s' emprena en no volguer tirar, ni ab una bomba de vapor se li fa fer fum.

El cigarro Martinez Campos s' apagà per consunció, y Espanya, cansada d' emplear las seves forces en aquell traball estèril, llenà 'l puro sense recansa y s' disposà á escullirne un altre.

L' operació no era fàcil. L' experiència li havia ja demostrat, fentla escupir de mala manera, que molts son los que trian puros y poches los que 'ls ensopegan.

—Per què se decantaria? —Per un de pigat? —Per un de fosch? —Per un de rossot?...

—Agafa aquest, Espanya! —van cridarli 'ls coneixuts:

—¿Quin? —¿el puro Weyler?

—Si! Es el millor de tots els que tens: fumat el Weyler, y no pensis en res més.

—¿Es fort, ó fuix, ó qué?

—Es lo que ha de ser un cigarro per tú. Crema com un diable, tira com un dimoni y en quant á sabor... déixal anar: te'n arribarás á llepá 'ls dits.

Espanya encengué 'l puro Weyler. No hi va plànyer mistos ni precaucions; va ferho com s' ha de fer y com no ho faria 'l fumador mes consumat...

—Y á pesar d' això, li ha passat lo mateix que ab els altres. El cigarro ha cremat ab intermitencias; s' ha apagat una infinitat de cops; ha consumit una cantitat de mistos incalculable... y al últim Espanya se l' ha hagut de treure de la boça y llenarli allò ahont havia llenyat els demés.

Ara fa poch ha encés el puro Blanco.

—Tiraré millor que 'ls anteriors?

Convidria que fos aixís, perque —dit sigs entre nosaltres— la fumadora, á copia de xuclar, està á punt de tornarse tisica.

Y lo qu' es un altre puro... ié!... no serà ella qui l' encengué.

FANTASTICH.

Els Estats Units estan sortint las expedicions de armes y municions més numerosas que s' han enviat á Cuba desde que hi ha guerra.

Han vist que un general se'n va avants de arribarhi 'l seu successor, y, està clar, s' aprofitan de les circumstancies.

OLIMPIA GUMÀ.

—O LIMPIA GUMÀ.

—OLIMPIA GUMÀ.

LO REPARTO DE LA SOPA-BOBA

A no ser que aqueixas municions y aqueixas armas las hi enivhin per ajudarlos á plantejar l'autonomia.

A n'en Weyler alguns republicans no'l miran ab mal ull.

En Romero Robledo l' felicita.

Y hasta l'rey de les húngaras s'atreveix á festejarlo. Será, donchs, precis que D. Valeriá's determini. Sápigà tothom á que atenirse. Las nebulositats procedeixen dels núvols: los núvols portan humitats, y las humitats rovellan las espases.

Espasa rovellada costa molt de desenvaynar.

Y tal pot succeir que una espasa temuda, quedí convertida en una vayna que fassi riure.

—Estém ben posats—deya un fumador acerírm.—La qüestió de Cuba es un cigarro que crema per dintre. Y la qüestió de Filipinas es un escanya-pits que no tira per mes que se'l xucli.

Sens dupte per això l'una y l'altra qüestió han acabat per produhir á tothom mareig y vomit.

Los números devegadas son eloquentissims. Vegin aqueixos que 'ls hi semblan.

Fransa paga al President de la República 1 milio de franchs; Espanya al rey noy y á la seva família 9 milions 500 mil pessetas.

Fransa satisfa als seus embaixadors de Londres y Berlin, 40 mil franchs; Espanya als que té en les mateixas capitals, 80 mil. Al de Fransa n'hi paga 120,000.

Cada arquebisbe costa á Fransa 15 mil franchs, y á Espanya 20,000.

Cada bisbe á Fransa 10 mil, y aquí 15,000.

Fransa ab una riquesa que sextuplica á la d'Espanya y ab una població de 40 milions de habitants no grava la propietat territorial sino ab 150 milions de franchs de contribució. La propietat territorial d'Espanya, nació de 16 milions de habitants, està gravada ab 166 milions.

**

La República francesa s'engrandeix cada dia ab l'adquisició de noves colonies.

La monarquia espanyola està en perill imminent de perdre les seves.

Y no segueixo perque l'present paralelo seria interminable.

Para-lelo que dedico als lelos entusiastas encare de la forma monárquica.

Al embarcarse l'general Blanco ha dit algo de lo que pensava respecte á la guerra de Cuba.

En quant á la pacificació no vol senyalar plasso «perque» son paraules textuals—els plassos se senyalan de bona fe, y á lo millor el mes petit contratemps dificulta l'seu cumpliment.»

—No 'us precipitéu, y 'ls que volguéu consolar la patria, aneu venint, que per tots n'hi haurá.

«De tots modos—afegí—segons opinió dels generals que m'acompanyan dintre de set mesos tornarem triunfants.»

Dintre de set mesos!...

De manera que aquesta vegada la pau de Cuba que ha de néixer serà setmesona.

En Sagasta ha estat malalt uns quants dies. Pero no ha sigut res de gravetat.

Després de tant temps de no ocupar lo poder, li ha succehit lo que á aquells que van endarrerits de gana. S'atipan, y l'menjar els reprén.

Si es cert, com asseguran, que á Roma s'inclinan á donar la rahó al govern en la qüestió dels bens del Santuari de Lluch, se comprén que l'bisbe Cintet, qui es va promoure l'xivari demani que l'trasladin de diòcessis.

Pero crech que seria millor que demanés encendre una feixina de gabella de aquells boscos y que quan la tingués encesa, tirés la mitra al foix.

SOLUCIÓNS

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

1.ª XARADA.—Pen ti-na-do-ra

2.ª MUDANSA.—Parla—Perla.

3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Los Plebeyos.

4.ª GEROGLÍFICH.—Com més muscos, més closcas.

Han endavantat las 4 solucions los cintadans Pepet de l'Aia, M. Calipso, Un Desenganyat, Baldiri No-te-ciri y Pau Bróquil; n'han endavantades 3 Un Bergadà, Pou de Ciencia y Baldomero Ribot, 2 Peu-pulidó y Marramau; y 1 no més L'home dels nassos.

ENDEVINALLAS

XARADA

Ma primera es una bestia,
ma segona negació;
prima y dos instrument bélich
que sol fer molt de soroll.

Teresa y quarta deus tenirne
si llegeixes tot això;
y si no 'n tens busca un prima
que t'acompanyi per tot.

Pren dos-quart de lo que 't dich,
y tindrás la solució:
del partit tot avuy dia
ia sols ne queda 'l recort.

FABRICANT DE COTILLAS.

ANAGRAMA

A las noyas cusidoras
las vull bé y dech advertir,
qu'una tant tot apretada
doná la Taneta ahir,
qu'atravessant lo didal,
va ferse un total al dit.

TAP DE SURO.

TRENCA-CLOSCAS

GERMÀN GALÍ Y MEU
CELRA

Formar ab aquestas lletras lo titul de un drama català y'l nom y apellido del seu autor.

SISKET D. PAILA.

QUADRAT

• • •
• • •
• • •

Sustituir los pichs ab lletras que llegidas horisontal y verticalment digan: Primera ratlla: nom de dona.—Segona: postre de let. —Tercera: medicament.—Quarta: dona bíblica.

T. CAMPS.

GEROGLIFICH

X	K	K	I
I	A	L	O
O	O	+ +	+
D	T	I	D
I			

PEPET PANXETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Noy de Fora, J. Sareviol, Giralt Vilafranqui, Pet Salao, V. Gallén y Campor, Josep de la Ciutat, Joan F., S. S., Nov Pinto, Joan Bodet, Joaquin Aubert Manent, Ricardo A., Joan Barretina, Sisket D. Paila, Gall sense cresta, Roba blida, Jeip, A. Rosés, Eduardo Ros, y C. Bombardó:—Lo qu'enriuen aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans Pepet de l'Aia, B. Elías, Un altre catalanista, Calderon de la Cabra, Mistets de Castellà, V. Santamaría Vinyals, P. Bodeya, Pepet Panxeta, Melón Censado, Ramon Lley, M. Capdevila, Rapevi, Vicente, J. Staramsa, L'home dels nassos, J. Romansos, M. Carlitos, P. B. Vilafranqui, y Fidel Delfí:—Insertarem alguno cosa de lo que 'ns envien.

Ciudadá F. Comas: La poesia havia quedat traspapelada: es bastant incorrecta. La de aquesta setmana no 'ns acaba de fè 'l pes.—F. Carreras P.: El quadro del seu amic no 'l considerem ab las suficients condicions per reproduirlo: en quan à la poesia que a ell se refereix tampoc éns acaba de agradar. L'altra anirà.—J. Cahr: Los seus versos no diuen res de nou, y ademés alguns coixean.—Joaquet de Masquesa: L'acudit no va; en la poesia hi ha una idea; pero la forma es detestable.—Quim Artigayre: Molt bé y gracies.—Jumera: Mirarem de atendrel; pero l'quadro de aquesta setmana l'probem una mica exagerat, y l'cambi de l'assonancia perjudica à la composició en vers.—J. Bonet: De les dos intimas 'ns acceptem una.—J. X. P.: (Sant Celoni): Efectivament se va rebre, s'aprofitara y se li donan les gracies.—O' Stube: La composició va bastant bé.—Avi Biera: De lo destinat al dia dels morts aprofitarem alguna cosa: las dos restants composicions no 'ns serveixen.—A. Casademunt: Ho publicarem.—Lluís G. Salvador: Va bé y gracies.—E. Albert: Es molt adotzenat.—J. Pujadas Truch: Aprofitarem alguna cosa.—Jep de Jespùs: Gracias per la remesa: totas las composicions son dignas de la seva ploma.—H. Torres B.: La publicació de l'anecdota ja no seria oportuna.—Aguleta: Quedarà complaçut.—M. Maia y Broca: Las composicions que envia no va prou bé.—Gurriarao: La composició té un defecte: que no diu res de nou, apart de la seva forma que deix bastant que desitjar.—Surisentí: Las espurnas ens van millor que 'ls epitafis.—J. B. Mollet: No podem fer nos eco de lo que 'ns manifesta.—F. Cornell: La composició es fluixa.—Anton del Singlot: Aprofitarem algo.—Un Canari: Va bé.—E. Bosch y V.: No 'ns agrada prou.—F. Cana: L'assumpcio del seu romans hauria de ser tractat ab mes brillo.—J. L. J. P. y R. A.: Quedan complaçuts.—Pepin: Es una mica massa pornogràfic.—J. Pedrís: En prosa ja ho hem dit a l'Esquella.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

La festa dels MORTS la commemorarà la pròxima setmana
LA CAMPANA DE GRACIA
del dia 30 de Octubre ab un NÚMERO EXTRAORDINARI
8 planas | ilustrat ab profusió de dibuixos y escrit pels habituals redactors y colaboradors del periódich | 10 cénts.